

TEKENNET

SURVEILLANCE VAN TEKENBETEN IN BELGIË

Resultaten in 2024

WIE WE ZIJN

Sciensano, dat zijn meer dan 950 medewerkers die zich elke dag opnieuw inzetten voor de gezondheid.

Zoals uit onze naam blijkt, vormen wetenschap en gezondheid de kern van ons bestaan. De kracht van Sciensano ligt in de holistische en multidisciplinaire benadering van gezondheid. Onze aandacht gaat daarbij uit naar het nauwe en onlosmakelijke verband tussen de gezondheid van mensen en die van dieren, en hun omgeving (het “One health” concept). Daarom combineren we meerdere invalshoeken in ons onderzoek om op een unieke manier bij te dragen aan ieders gezondheid.

Sciensano kan hiervoor verder bouwen op de meer dan 100 jaar wetenschappelijke expertise.

Sciensano

Epidemiologie en volksgezondheid - Epidemiologie van infectieziekten

April 2025 • Brussel • België
Intern referentienummer: D/2025.14.440/52

—

L. Geebelen¹

•

T. Lernout¹

¹ Sciensano, Epidemiologie en volksgezondheid, Epidemiologie van infectieziekten, Brussel

tekennet@sciensano.be

Dankwoord

Onze dank gaat uit naar iedereen die heeft bijgedragen aan de werking van TekenNet, vooral de burgers die tekenbeten registreren. Zonder hen is deze surveillance niet mogelijk. Dank ook aan onze collega's Marie Hermy, Raphaël Rousseau en Marjorie Fonnesu voor hun bijdrage aan het onderzoek.

Het TekenNet project verloopt in samenwerking met de Belgische regionale gezondheidsautoriteiten en wordt financieel mee ondersteund door het Departement Zorg, Vlaanderen en L'Agence pour une Vie de Qualité, Wallonië.

Hoofdpunten:

- Het totale aantal gemelde tekenbeten was in 2024 vergelijkbaar met 2023 en nog steeds globaal lager in vergelijking met het gemiddelde van de voorgaande vijf jaren (2019-2023). Er waren wel kleine verschillen in de loop van het seizoen.
- Net zoals de voorbije jaren werden de meeste tekenbeten gemeld in de periode van maart tot en met oktober. In de lente waren er minder gemelde tekenbeten in 2024 ten opzichte van het gemiddelde in 2019-2023. Maar in de zomer en het najaar was het aantal per maand vergelijkbaar of zelfs hoger dan het gemiddelde in deze periode. Dit kan te wijten zijn aan verschillende factoren, die een impact hebben op de aanwezigheid en activiteit van teken in de natuur en/of het gedrag van de mens. Zo hadden mensen vermoedelijk minder buitenactiviteiten (met dus minder blootstelling aan teken) in 2024, omdat het een bijzonder nat jaar was.
- Er werden in 2024 tekenbeten opgelopen in alle Belgische provincies. Sinds het begin van de surveillance in 2015 ligt het aantal gemelde tekenbeten per 100.000 inwoners (i.e. incidentie) altijd hoger in Wallonië dan in Vlaanderen. In 2024 is dat opnieuw het geval (respectievelijk 55 versus 47 tekenbeten per 100.000 inwoners)¹.
- De omstandigheden waarin mensen tekenbeten hebben opgelopen bleven ook vergelijkbaar: beten werden vooral opgelopen binnen een afstand van 5 km van de eigen woonplaats, tijdens vrijetijdsactiviteiten en in de tuin en het bos.

1. Inleiding

Teken kunnen drager zijn van verschillende ziektekiemen die via een beet overgedragen kunnen worden op de mens. Hoewel niet alle teken geïnfecteerd zijn, is het voorkomen van tekenbeten bij mensen een relevante indicator voor het lokale risico op teek-gerelateerde gezondheidsproblemen. De mate waarin mensen worden blootgesteld aan tekenbeten wordt beïnvloed door verschillende factoren, waaronder menselijk gedrag en omgevingsfactoren (o.a. klimaat). Een beter inzicht in de factoren die het risico op tekenbeten bij de mens in België bepalen, laat meer gerichte acties toe. Binnen deze context werd in juni 2015 het burgerwetenschapsplatform TekenNet opgericht binnen de dienst Epidemiologie van infectieziekten, Sciensano.

Tekenbeten kunnen gemeld worden via de website (www.tekennet.be) of de mobiele applicatie ([iOS](#) of [Android](#)). Meldingen kunnen anoniem gebeuren (op zichzelf, iemand anders of een hele groep) of als geregistreerde gebruiker. Deze gebruikers laten toe om een stabiele groep deelnemers op te volgen, en na te gaan of de trends die worden waargenomen in de anonieme meldingen reële trends zijn, of toe te schrijven zijn aan veranderingen in de media-aandacht. Vaste gebruikers kunnen ook een melding maken van een erythema migrans, de meest voorkomende uiting van de ziekte van Lyme. Meer informatie over de [doelstellingen](#) en de werkwijze alsook de [resultaten](#), kunnen gevonden worden op de website van TekenNet.

¹ De surveillance heeft als doel om geografische verschillen en trends in het aantal tekenbeten over de jaren heen op te volgen. Het is geen exhaustieve weergave van het totaal aantal beten in België.

2. Resultaten in 2024

2.1. TEKENBETEN OP EEN INDIVIDU

Onderstaande beschrijvende resultaten hebben betrekking op individuele meldingen van tekenbeten op zichzelf of iemand anders, gedurende het jaar 2024. Het is geen exhaustief aantal van alle tekenbeten die dat jaar in België werden opgelopen.

Meldingen van tekenbeten op dieren werden verwijderd uit de dataset. De analyses zijn verder gebaseerd op de meldingen van tekenbeten waarvoor minstens de datum en het aantal tekenbeten beschikbaar zijn². In totaal werden in België zo 6.234 tekenbeten geregistreerd in 2024. Dat is vergelijkbaar met de resultaten in 2023 (6.550 beten), maar minder dan het gemiddelde voor de voorbije vijf jaren (periode 2019-2023, met 7.341 tekenbeten).

Bij 79,6% van de meldingen in 2024 werd één tekenbeet per persoon gerapporteerd, meerdere tekenbeten per persoon werden minder vaak gemeld: twee tekenbeten = 12,2%, drie tekenbeten = 3,8%, vier of meer tekenbeten = 4,4%. Dit is vergelijkbaar met voorgaande jaren.

2.1.1. Ruimtelijke verspreiding van de meldingen en het aantal tekenbeten

Net zoals voorgaande jaren werd ook in 2024 het hoogste aantal tekenbeten gemeld in de provincie Antwerpen, gevolgd door de provincies Vlaams-Brabant, Oost-Vlaanderen en Luxemburg (Tabel 1). In totaal werden er beduidend meer beten gerapporteerd in Vlaanderen (60,5%) in vergelijking met Wallonië (38,1%), wat ook in de voorgaande jaren het geval was. Het aantal gemelde beten in Brussel bleef ook in 2024 opnieuw zeer beperkt (1,4% van het totaal).

Bij het bekijken van de geografische spreiding van het aantal tekenbeten moet echter rekening worden gehouden met de bevolkingsdichtheid. Het hoogste aantal tekenbeten per 100.000 inwoners (i.e. incidentie) werd gemeld in Luxemburg, gevolgd door Namen, Limburg en Waals-Brabant. Dit is in het algemeen vergelijkbaar met de periode 2019-2023. Terwijl in Luxemburg de incidentie in 2023 het laagst was sinds 2016 (139/100.000 inwoners), was deze in 2024 opnieuw een stuk hoger (214/100.000 inwoners).

Ondanks dat de meeste tekenbeten in Vlaanderen werden gemeld, was de incidentie van tekenbeten opnieuw hoger in Wallonië (per 100.000 inwoners: 55 beten in Wallonië versus 47 beten in Vlaanderen).

² In het huidige rapport worden meldingen waarvoor de postcode van de plaats waar de tekenbeet werd opgelopen niet beschikbaar is, voor al de jaren, meegenomen in de totale aantallen voor België.

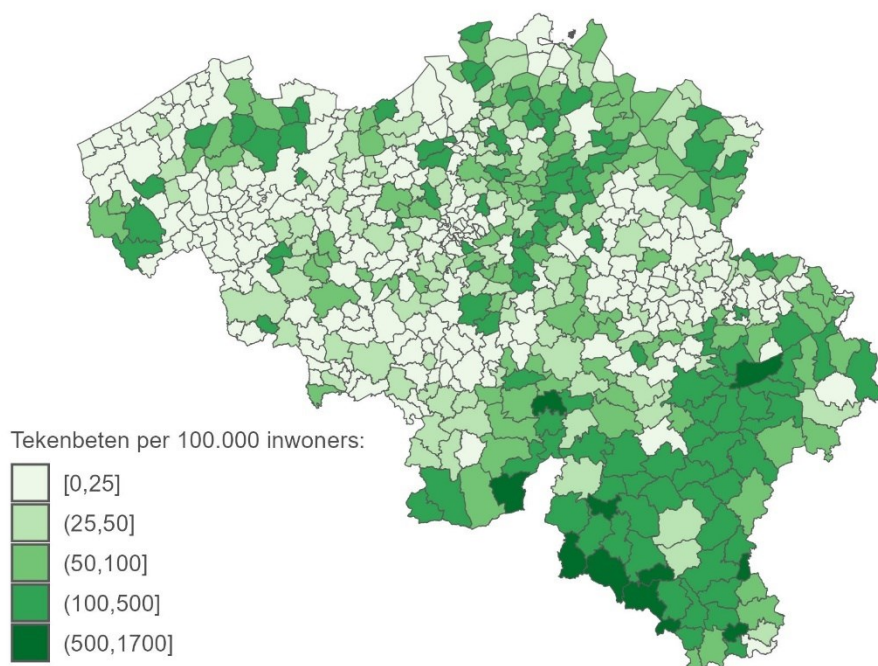
Tabel 1: Aantal gemelde tekenbeten op een individu per provincie en per regio, uitgedrukt in absoluut aantal en per 100.000 inwoners, 2024 en vergelijking met het gemiddelde aantal tekenbeten per 100.000 inwoners gerapporteerd in de voorgaande vijf jaren (2019 – 2023)

	Aantal beten (%) (jaar 2024)		Uitgedrukt per 100.000 inwoners (jaar 2024)	Uitgedrukt per 100.000 inwoners (gemiddelde 2019 – 2023)
Brussel	75	1,4%	6	9
Antwerpen	1.061	19,9%	55	73
Limburg	562	10,6%	62	75
Oost-Vlaanderen	635	11,9%	40	40
Vlaams-Brabant	641	12,0%	54	82
West-Vlaanderen	322	6,1%	26	26
Vlaanderen	3.221	60,5%	47	59
Waals-Brabant	247	4,6%	60	118
Henegouwen	304	5,7%	22	36
Luik	412	7,7%	37	60
Luxemburg	633	11,9%	214	231
Namen	429	8,1%	85	136
Wallonië	2.025	38,1%	55	82
Totaal België*	6.234		53	64

* Totaal België is de som van de aantallen per provincie en 913 tekenbeten waarvoor de postcode niet gekend was

Figuur 1 toont de geografische verspreiding van het aantal gemelde tekenbeten in 2024 per 100.000 inwoners, op basis van de gemeente waar de tekenbeet werd opgelopen.

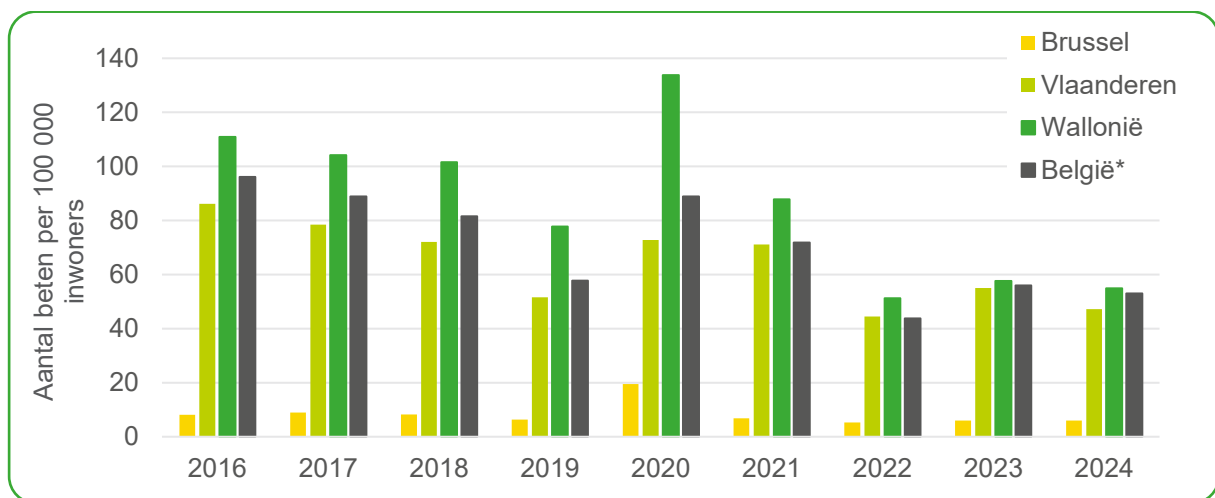
Figuur 1: Geografische spreiding van aantal gemelde tekenbeten per 100.000 inwoners per gemeente in België, 2024

2.1.2. Evolutie van de gemelde tekenbeten over verschillende jaren heen

Figuur 2 geeft de incidentie van gemelde tekenbeten voor België en per gewest weer over een langere periode, van 2016 tot 2024. Naast belangrijke fluctuaties tussen verschillende jaren, is er in deze periode een algemene dalende trend in het aantal gemelde tekenbeten, zowel voor België als voor Vlaanderen en Wallonië afzonderlijk. Deze dalende trend kan te maken hebben met verschillende factoren die een impact hebben op de aanwezigheid van teken in de natuur of de blootstelling van de bevolking aan teken, zoals bijvoorbeeld de weersomstandigheden. Daarnaast kan de lancering van een nieuwe versie van de website en mobiele applicatie (die opnieuw gedownload moest worden) mogelijk een impact hebben gehad op het aantal meldingen in 2023 en 2024. Een mogelijke afname in de interesse bij burgers in de tekenbetensurveillance lijkt echter niet de verklaring te zijn (zie verderop punt 2.2), hoewel ook dat niet met zekerheid kan worden uitgesloten.

Figuur 2: Aantal gemelde tekenbeten per 100.000 inwoners in België en per gewest, 2016-2024

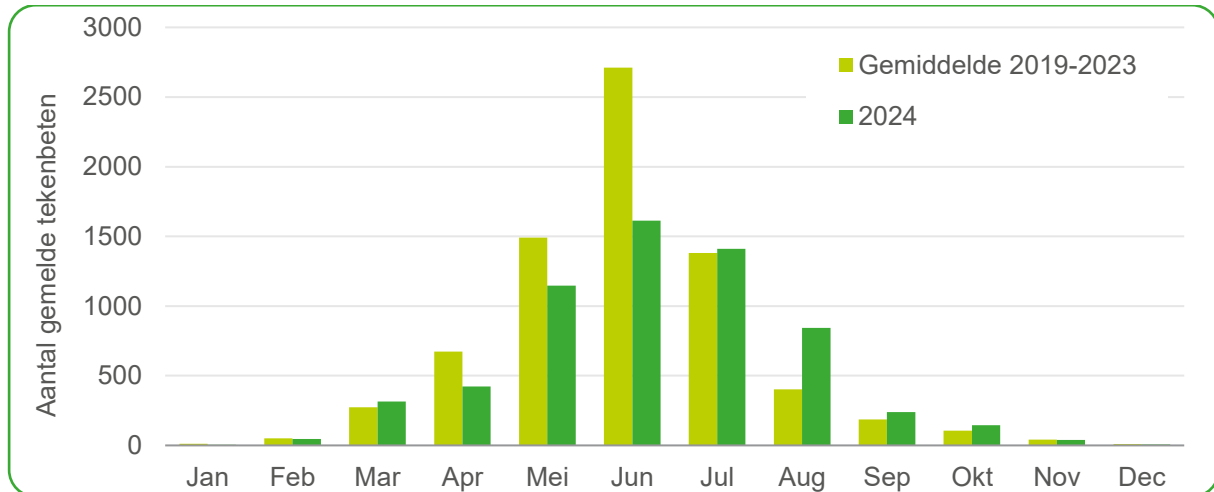

* Tekenbeten waarvoor geen postcode beschikbaar is werden enkel meegenomen in het totaal voor België

2.1.3. Seizoensgebonden variatie in het aantal gemelde tekenbeten

Figuur 3 toont het aantal gemelde tekenbeten per maand voor het jaar 2024, in vergelijking met de voorgaande jaren (periode 2019 – 2023).

Figuur 3: Aantal gemelde tekenbeten per maand, 2019 – 2024

Net zoals in de voorgaande jaren startte het tekenseizoen 2024 in maart, waarbij het aantal gemelde tekenbeten vergelijkbaar was met het gemiddelde van 2019-2023. In april, mei en juni werden er minder tekenbeten gemeld in vergelijking met die voorgaande vijf jaren. De piek van de meldingen werd zoals andere jaren bereikt in juni, maar deze was minder uitgesproken. Het aantal gemelde tekenbeten in juli was wel vergelijkbaar met het gemiddelde van 2019-2023, en in de maanden augustus, september en oktober werden er zelfs meer tekenbeten gemeld dan gemiddeld in de afgelopen vijf jaar.

Deze vaststellingen zouden te maken kunnen hebben met de weersomstandigheden. Het jaar 2024 was een bijzonder nat jaar, het natste jaar ooit geregistreerd in Ukkel (KMI waarnemingen³). Veel regen kan ervoor zorgen dat mensen minder buitenactiviteiten ondernemen, waardoor ze minder worden blootgesteld aan tekenbeten. Anderzijds kan de afwezigheid van lange droogteperiodes en hittegolven in de zomer van 2024 en het lagere aantal zomerse dagen ($T > 25^{\circ}\text{C}$) in vergelijking met bv. 2022 en 2023, gezorgd hebben voor een hogere activiteit en overleving van teken in en na de zomer. Teken zijn namelijk gevoelig aan droogte en extreme temperaturen.

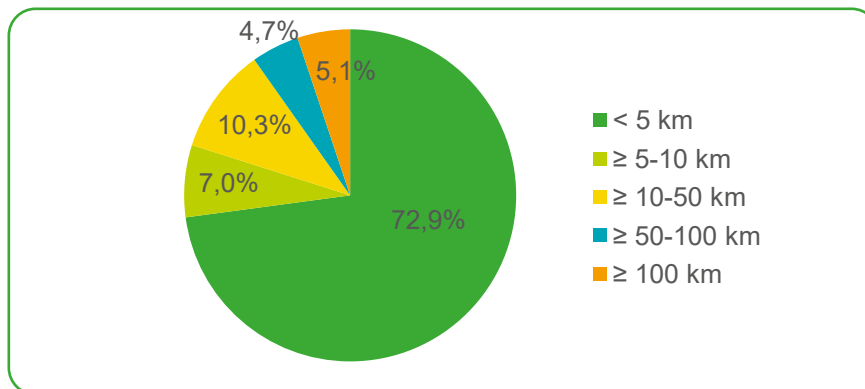
Naast klimaatgerelateerde factoren, die een impact hebben op teken en het gedrag van mensen, hangt het aantal teken in de natuur (en dus ook het aantal tekenbeten) ook af van verschillende andere factoren, zoals de aanwezigheid van dierlijke gastheren (onder meer beïnvloed door de beschikbare voedselvoorraad) en het gebruik van het land. De precieze impact van al de verschillende factoren kan echter niet bepaald worden op basis van de verzamelde gegevens door TekenNet.

³ https://www.meteo.be/resources/climatology/pdf/klimatologisch_jaaroverzicht_2024.pdf

2.1.4. Omstandigheden waarin tekenbeten werden opgelopen in 2024

Net zoals in voorgaande jaren, werden tekenbeten vooral opgelopen dichtbij de woning. In 79,9% van de meldingen⁴ was dat in een straal van 10 km van de woonplaats (Figuur 4). Dit percentage ligt hoger voor tekenbeten opgelopen in Vlaanderen (86,3%) dan in Wallonië (69,7%).

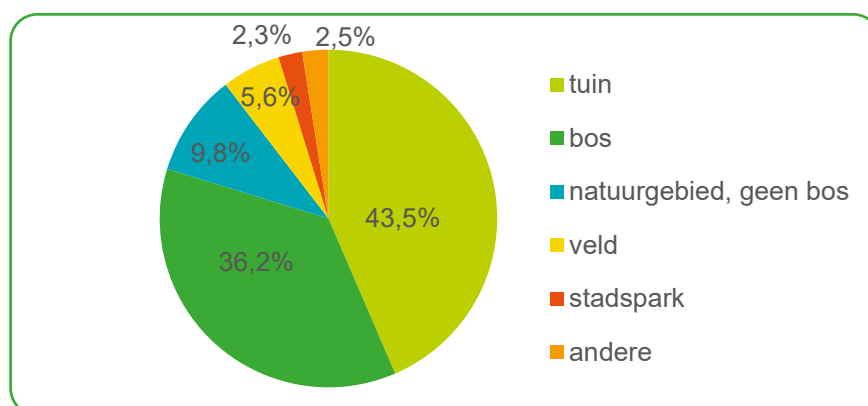
Figuur 4: Afstand tussen de plaats van de tekenbeet en de woonplaats in 2024

Het overgrote deel van de meldingen in 2024, betrof opnieuw tekenbeten opgelopen tijdens vrijetijdsactiviteiten (86,6%).

In 43,5% van de meldingen ging het om één of meerdere tekenbeten opgelopen in de tuin en bij 36,2% in het bos (Figuur 5). Het gemiddelde aantal tekenbeten per melding ligt ieder jaar echter hoger in het bos dan in de tuin, met voor 2024 respectievelijk een gemiddelde van 1,7 en 1,3 tekenbeten per melding. Dit wordt verklaard door het feit dat er meer teken zijn in een bos (dus meer beten mogelijk per blootstelling). Van het totale absolute aantal tekenbeten werd 39% opgelopen in de tuin en 41% in het bos.

Figuur 5: Aandeel meldingen van opgelopen tekenbeten door individuen per omgevingstype in 2024

⁴ Eén melding kan gaan over één of meerdere tekenbeten die op hetzelfde moment in dezelfde omstandigheden werden opgelopen.

2.2. DE “INGESCHREVEN” DEELNEMERSGROEP

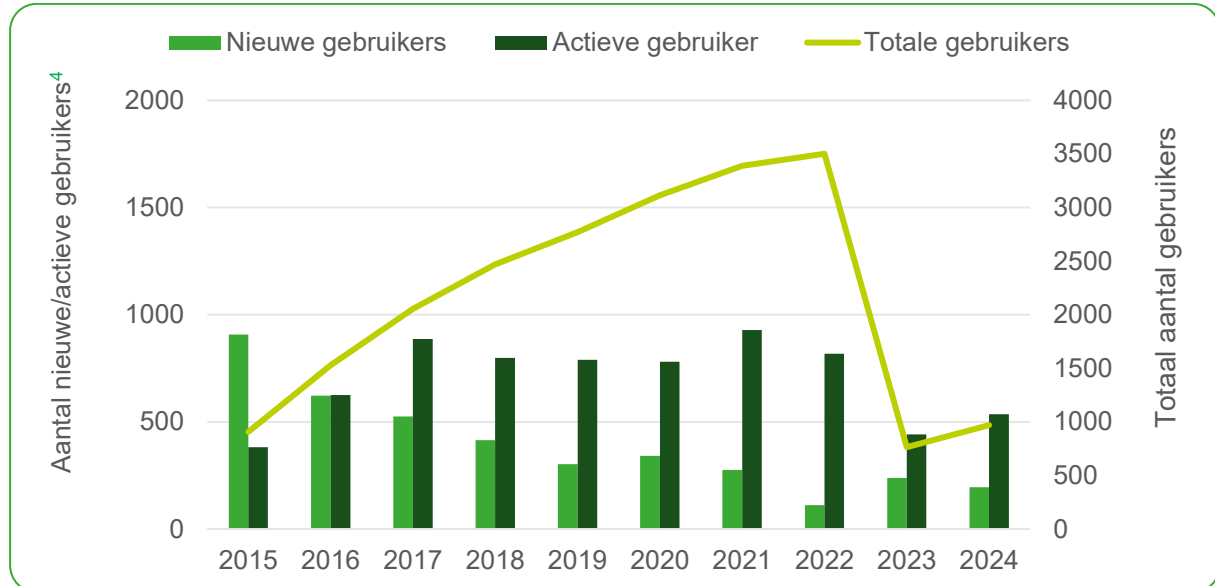
Deze groep mensen heeft zich via de tekennet website ingeschreven voor een regelmatige opvolging doorheen de tijd. De vorming van een stabiele groep deelnemers binnen TekenNet laat ons toe om het aantal tekenbeten doorheen de tijd beter te interpreteren. Bovendien kan deze groep ook nul-meldingen maken (waarbij gebruikers aanduiden dat ze niet gebeten werden) of een erythema migrans na een tekenbeet melden.

2.2.1. Opbouw van de ingeschreven TekenNet groep

Sinds het begin van TekenNet in juni 2015, hebben 3.935 personen zich ingeschreven als vaste deelnemer, waarvan 195 nieuwe personen in 2024. Dat is een iets lager aantal dan in 2023 (n=238) maar nog steeds hoger ten opzichte van 2022 (Figuur 6). Omdat in april 2023 een nieuwe TekenNet-website en mobiele applicatie gelanceerd werden, moesten ook oude gebruikers zich opnieuw inschrijven. Dit werd door slechts 16% van de oude deelnemers gedaan, en het huidige aantal ingeschreven gebruikers op de nieuwe website is dus gedaald tot 969 deelnemers (Figuur 6). Hierbij moet opgemerkt worden dat ook in de voorgaande jaren slechts een beperkt deel van de totale gebruikersgroep “actief”⁵ was (818 van de 3.502 gebruikers, of 23%, in 2022) (Figuur 6).

De huidige gebruikersgroep bestaat voor 47,5% uit vrouwen, 51,9% uit mannen en 0,6% andere, met uiteenlopende beroepen.

Figuur 6: Aantal ingeschreven vaste TekenNet gebruikers, 2015-2024

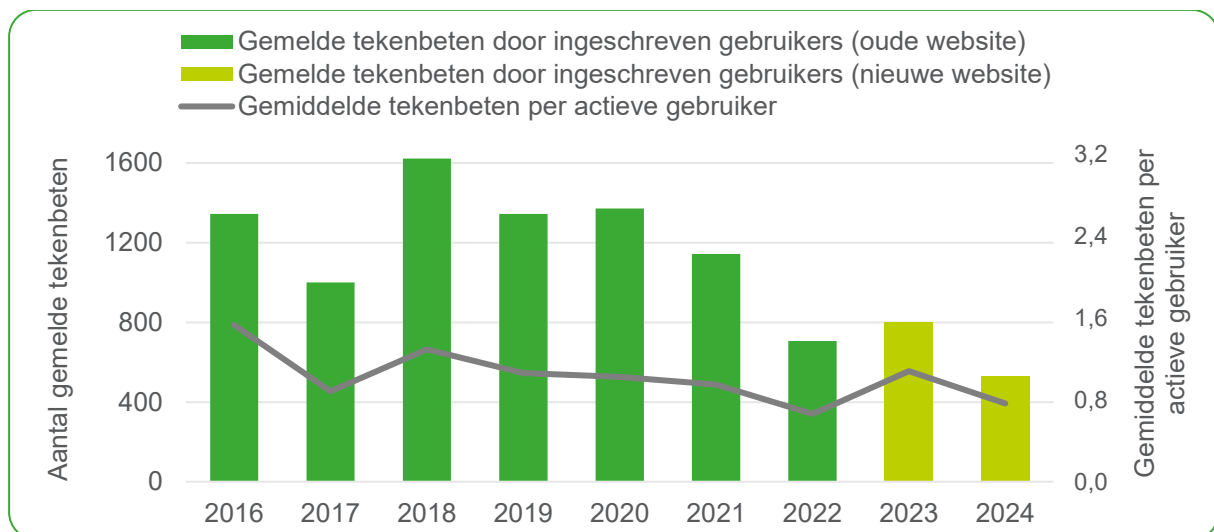
⁵ Personen die minimum één nul-melding hebben gedaan in dat jaar.

2.2.2. Meldingen van tekenbeten door de ingeschreven gebruikersgroep en evolutie over verschillende jaren heen

In 2024 werd door de ingeschreven gebruikersgroep 530 tekenbeten gemeld, wat er minder zijn dan in 2023 (799 beten) (Figuur 7). Omwille van het lagere aantal ingeschreven gebruikers in 2023 en 2024 (nieuwe website), kunnen de totale aantallen van tekenbeten niet vergeleken worden met de periode voordien. Als we het gemiddelde aantal gemelde tekenbeten per actieve gebruiker⁴ bekijken, ligt ook dit in 2024 lager dan in 2023 (respectievelijk gemiddeld 0,8 en 1,1 tekenbeten per actieve gebruiker) en lager dan het gemiddelde voor de periode 2019-2023 (1,0 tekenbeten). De daling ten opzichte van 2023 is meer uitgesproken bij de geregistreerde gebruikers dan bij de individuele (anonieme) meldingen weergegeven in punt 2.1, waar het aantal gemelde tekenbeten in 2024 slechts iets lager lag dan in 2023 (globaal vergelijkbaar).

Over een langere periode (2016-2024) zien we bij de actieve gebruikers, zoals bij de individuele (anonieme) meldingen (Figuur 2), naast fluctuaties tussen verschillende jaren, ook een algemene licht dalende trend in het aantal gemelde tekenbeten (Figuur 7). Omdat de daling in beide groepen te zien is, verwachten we dat de trend in de individuele (anonieme) meldingen (punt 2.1.2) niet gerelateerd is aan een afname in de interesse bij burgers in de tekenbetensurveillance (door bv. een afname in de media-aandacht). De trend moet de komende jaren opgevolgd worden, wanneer de gebruikersgroep weer groter en stabiel zal zijn.

Figuur 7: Aantal gemelde tekenbeten door ingeschreven gebruikers en gemiddelde per actieve gebruiker, 2016-2024

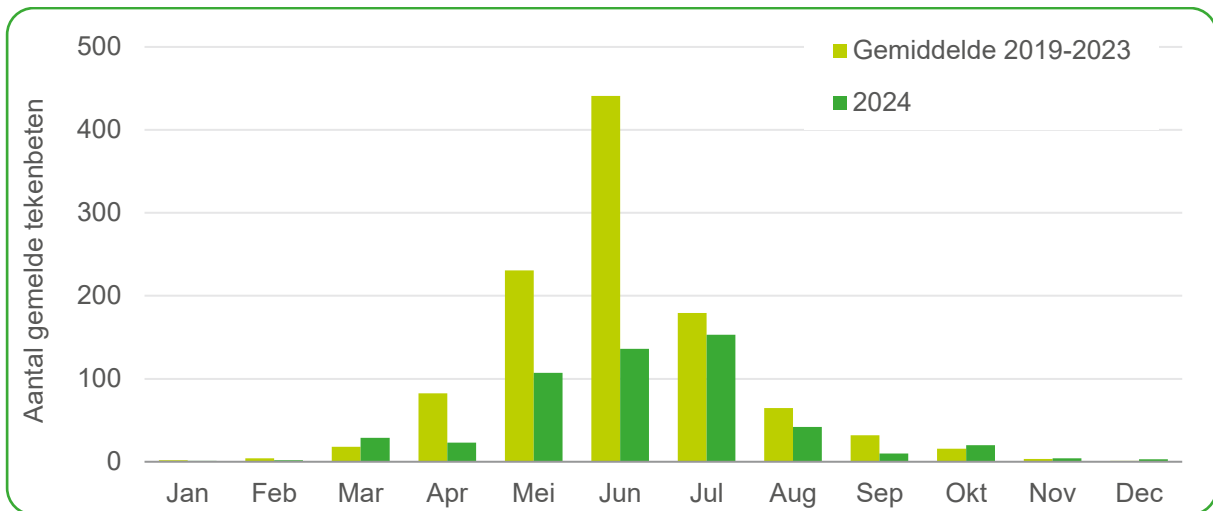

2.2.3. Seizoensgebonden variatie in het aantal gemelde tekenbeten door de ingeschreven gebruikersgroep

Gelijkaardig aan de seizoensgebonden variatie in de gemelde tekenbeten door de individuele (anonieme) gebruikers, lag het aantal beten in de geregistreerde gebruikersgroep in 2024 in april, mei en juni, lager dan het gemiddelde in 2019-2023 en is het aantal in juli vergelijkbaar met het gemiddelde (Figuur 8). De piek die bij de individuele gebruikers in juni lag, maar minder uitgesproken was, ligt bij de ingeschreven gebruikersgroep in 2024 in juli. In oktober werden in beide groepen meer tekenbeten gemeld in 2024 dan gemiddeld in de voorgaande vijf jaar,

terwijl dat voor augustus en september niet het geval was. Maar omwille van de lagere aantallen zit er meer onzekerheid op deze gegevens.

Figuur 8: Aantal gemelde tekenbeten per maand voor de ingeschreven gebruikersgroep, 2019 – 2024

2.2.4. Meldingen van een erythema migrans

Een beet van een teek is meestal onschuldig en veroorzaakt enkel een lokale reactie met wat roodheid en jeuk. In sommige gevallen kan de teek echter drager zijn van ziektekiemen (virussen of bacteriën) die via het speeksel van de teek overgedragen kunnen worden. De meest voorkomende ziekte die overgedragen wordt via een beet van een teek is de ziekte van Lyme (Lyme borreliose), die zich in de meerderheid van de gevallen manifesteert met een rode uitbreidende vlek op de plaats van de beet, ook erythema migrans (EM) genoemd.

Het aantal meldingen door de geregistreerde gebruikersgroep van een EM na een tekenbeet via TekenNet blijft zeer laag. In de periode juli 2015 – december 2024 werden er 228 EM gevallen gemeld waarvoor een arts werd geraadpleegd, waarvan 12 in 2024. Meer informatie over het voorkomen van Lyme borreliose is beschikbaar in een apart jaarlijks rapport (meest recente gegevens zie [hier](#)).

Omdat het risico op overdracht van de *Borrelia* bacterie bij een tekenbeet toeneemt naarmate de teek langer vastzit op de huid is een dagelijkse controle op tekenbeten na activiteiten in de eigen tuin of in de natuur aangeraden. De verdeling van de geschatte duur van aanhechting van de teek, over al de jaren heen, is: <12u (19%), 12u – 24u (16%), 24u – 48u (10%), >48u (12%) en onbekend (43%).

3. Meer informatie

Ook al kunnen teken ziekten overdragen, het is belangrijk om te genieten van de natuur. Er wordt wel aanbevolen om tekenbeten zoveel mogelijk te voorkomen, dagelijks te controleren op tekenbeten en de teken snel te verwijderen, en alert te blijven voor mogelijke symptomen na een tekenbeet.

Meer informatie met betrekking tot preventiemaatregelen en ziekte veroorzaakt door een tekenbeet kan u vinden op de campagnewebsite www.tekenbeten.be van het Departement Zorg en op de TekenNet website van Sciensano www.tekennet.be.

CONTACT

Laurence Geebelen • T+32 2 642 55 66 • tekennet@sciensano.be

MEER INFO

—

Bezoek onze website
www.tekennet.be of
contacteer ons op
tekennet@sciensano.be

Sciensano • Juliette Wytsmanstraat 14 • Brussel • België • T + 32 2 642 51 11 • T pers + 32 2 642 54 20 •
info@sciensano.be • www.sciensano.be

Verantwoordelijke uitgever: C. Léonard, Algemeen directeur • Juliette Wytsmanstraat 14 • Brussel • België • D/2025.14.440/52